

Datum besluitraad	: 19 februari 2019	Datum oordeelraad	: 29 januari 2019
Agendapunt	: 9.1	Datum B en W	: 8 januari 2019
Volgnummer	: 19.001 / 18bs00216	Programma begroting	: 0 bestuur en ondersteuning
Gewijzigd voorstel	:	Taakveld	: 0.1 bestuur
Portefeuillehouder	: M. Delhez		

Adviesnota raad

zienswijze op concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven en concept-werkprogramma 2019 Metropoolregio Eindhoven

Samenvatting

In 2017 heeft bureau Berenschot een evaluatie uitgevoerd van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. Aan de hand van de aanbevelingen uit dat rapport hebben de 21 gemeenten gedurende 2018 samen een intensief proces doorlopen om de samenwerking te herijken, met als resultaat het concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven. Het concept-samenwerkingsakkoord wordt aan uw raad voorgelegd voor zienswijzen, alvorens het akkoord op 27 maart 2019 wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ter vaststelling.

Om voortvarend met de nieuwe thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied aan de slag te gaan, wordt tegelijkertijd het werkprogramma 2019 aan uw raad voor zienswijzen voorgelegd. Ook dit werkprogramma staat op de agenda van het Algemeen Bestuur van 27 maart 2019 ter vaststelling.

Beslispunten

1. In te stemmen met de hoofdlijnen uit het concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven en het concept-werkprogramma 2019 Metropoolregio Eindhoven.
2. In de zienswijze wel specifiek aandacht te vragen voor concreetheid, het voorkomen van overlap, behoud van focus voor de opgaven en de afstemming van de benodigde capaciteit en middelen op de opgaven.
3. De brief met de zienswijze van Veldhoven vast te stellen.

Inleiding

In 2017 heeft bureau Berenschot een evaluatie uitgevoerd van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. Aan de hand van de aanbevelingen uit dat rapport hebben de 21 gemeenten gedurende 2018 samen een intensief proces doorlopen, met als resultaat het concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven. Het is een nadere uitwerking van het ambitiedocument "de slagvaardige regio" (20 maart 2018) en het discussiedocument "bouwstenen voor een effectieve samenwerking". Het concept-samenwerkingsakkoord kan worden beschouwd als een regionale agenda. Deze wordt op basis van de Gemeenschappelijke Regeling aan uw raad voorgelegd voor zienswijzen, alvorens het akkoord op 27 maart 2019 wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling.

Om voortvarend met de nieuwe thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied aan de slag te gaan, wordt tegelijkertijd het werkprogramma 2019 aan uw raad voor zienswijzen voorgelegd. Ook dit werkprogramma staat op de agenda van het Algemeen Bestuur van 27 maart 2019 ter vaststelling.

Relevante (wettelijke) beleidskaders

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven 2015
- Evaluatierapport Berenschot 2017
- Ambitiedocument "de slagvaardige regio" 20 maart 2018
- Discussiedocument "bouwstenen voor een effectieve samenwerking"
- Zienswijze gemeente Veldhoven op discussiedocument "bouwstenen voor een effectieve samenwerking"

Beoogd effect

Met 21 gemeenten in onze Brainportregio het leef- en vestigingsklimaat versterken door het aanbrengen van focus op thema's waar we op dit schaalniveau verschil kunnen maken.

Argumenten

1.1 *Het concept-samenwerkingsakkoord bevat de juiste inhoudelijke focus.*

Het is de uitkomst van een intensief proces met inbreng van raden, colleges, inhoudelijk portefeuillehouders en ambtelijke ondersteuning. Er is een breed gedeeld gevoel van urgentie voor de gekozen thema's. En het zijn thema's waarbij de gezamenlijke gemeenten relevante invloed kunnen uitoefenen op het bereiken van concrete resultaten in het versterken van ons vestigings- en leefklimaat.

1.2 *Het concept-samenwerkingsakkoord geeft gehoor aan de aanbevelingen uit het evaluatierapport van Berenschot.*

Naast de algemene aanbeveling te bouwen aan eigenaarschap, vertrouwen en slagkracht, zijn ook de volgende specifieke aanbevelingen gedaan:

- Bepaal inhoudelijke ambities van de samenwerking: hiertoe zijn de 4 thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied benoemd.
- Benoem het doel van de samenwerking: strategische beleidsvorming, verbinden, kennisdelen, innovatie bevorderen, belangen behartigen.
- Bepaal na overeenstemming over inhoudelijke koers de vorm van de samenwerking: gekozen is voor een samenwerking die betrekking heeft op het publieke belang en met een geleed bestuur, met eigen personeel en vermogen: de gemeenschappelijke regeling. Dit is onder andere een passende vorm omdat de Metropoolregio een zelfstandige betaalautoriteit is (Brainport Eindhoven, stimuleringsfonds, eigen personeel).
- Maak het besluitvormingsproces en de mandatering helder, ook rol van de subregio: Bij de keuze van de thema's is nadrukkelijk gekeken naar thema's die betrekking hebben op het niveau van 21 gemeenten. Taken die niet meer passen bij dit schaalniveau of niet bijdragen aan het versterken van ons vestigings- en leefklimaat zijn overgedragen aan andere samenwerkingen, zoals de subregio. Verder is het Dagelijks Bestuur uitgebreid met adviseurs vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waardoor inhoud een belangrijke rol gaat spelen in het nieuwe beleidsrijke Dagelijks Bestuur.
- Verbeter kwaliteit van informatievoorziening naar de raden: de raden worden formeel via een zienswijzeprocedure betrokken bij het samenwerkingsakkoord (4-jaarlijks), de werkprogramma's (jaarlijks) en de begroting (jaarlijks). Verder zijn er halfjaarlijkse regioconferenties, waar raden onderwerpen op de agenda kunnen zetten en aan de voorkant met elkaar in gesprek kunnen gaan om inhoudelijke sturing aan te brengen. Uiteraard vormt het eigen lid van het Algemeen Bestuur ook een informatieschakel naar de raad, en vice versa.
- Maak rollen en verantwoordelijkheden duidelijk: Het Dagelijks Bestuur is bestuurlijk opdrachtnemer van het samenwerkingsakkoord. Zij borgt de regionale lange termijn strategie en bewaakt de realisatie van het akkoord. De portefeuillehoudersoverleggen zorgen voor de inhoudelijke uitvoering van de

opgaven in het akkoord. Het Algemeen Bestuur is de bestuurlijk opdrachtgever voor het Dagelijks Bestuur. Hier ligt de besluitvorming op voorstellen die door het dagelijks bestuur worden voorbereid (gehoord hebbende de zienswijzen die door de raden zijn ingediend op begroting, samenwerkingsakkoord en werkprogramma's).

1.3 Het concept-werkprogramma geeft handvatten om te komen tot concrete resultaten.

In het concept-werkprogramma staan, voor zover op dit moment mogelijk, concrete opgaven met een reële planning. De tijd van praten is voorbij, nu is het zaak om te gaan doen.

2.1 In het concept-werkprogramma zijn opgaven nog onvoldoende concreet.

De opgaven op het gebied van basiseconomie (thema economie) zijn nog weinig concreet gemaakt en hebben het risico in zich om te gaan concurreren met activiteiten die ook in andere samenwerkingsverbanden worden opgepakt. Ook de opgaven bij het thema landelijk gebied zijn nog weinig concreet. Hierdoor is het lastig om de juiste focus te behouden. Tevens wordt voor delen van opgaven in het werkprogramma een beroep gedaan op andere, bovenlokale, samenwerkingen. Dat vraagt om een nauwe samenwerking en een heldere afstemming die nu nog niet overal goed is belegd. Het vereist een goede organisatiegraad van de bovenlokale samenwerkingen, niet alleen van de subregionale samenwerking in het Stedelijk Gebied (waar Veldhoven deel van uitmaakt), maar ook van de andere subregio's.

De opgaven zijn echter zo urgent en soms nog zo nieuw, dat het beter is om op basis van de nu bekende gegevens aan de slag te gaan, dan te wachten totdat alles helemaal is uitgekristalliseerd. De jaarlijkse werkprogramma's en de portefeuillehoudersoverleggen bieden de mogelijkheid om hier steeds vinger aan de pols te houden.

2.2 Het nieuwe akkoord en werkprogramma is nog niet vertaald in passende capaciteit en kosten.

Ondanks dat bij het aanbrengen van de nieuwe focus taken zijn overgedragen aan andere samenwerkingsverbanden, is het niet vanzelfsprekend dat het akkoord en werkprogramma leidt tot minder werk en dus minder kosten. Inhoud is leidend voor het bepalen van de ondersteuning. Voorkomen moet worden dat de nu beschikbare capaciteit leidend gaat zijn voor de op te pakken opgaven. Uiteraard is het zaak om bij het starten met de nieuwe opgaven, wel te kunnen werken met een voldoende robuuste en flexibele organisatie, waardoor snel geacteerd kan worden wanneer dat nodig is en uiterlijk eind 2019 helder is welke structurele inzet noodzakelijk is.

3.1 In de zienswijze geeft Veldhoven een formeel akkoord om voortvarend en met een positieve grondhouding te starten met de nieuwe opgaven.

De gemeente Veldhoven wil aangeven dat met dit samenwerkingsakkoord en het bijbehorende werkprogramma een stap in de goede richting wordt gezet, maar geeft wel kritische aandachtspunten mee voor de verdere uitwerking.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De nieuwe manier van werken past niet binnen de huidige Gemeenschappelijke Regeling.

Het voorliggende samenwerkingsakkoord bevat meerdere aanscherpingen voor de positionering van raden bij de totstandkoming van het samenwerkingsakkoord, de periodieke actualisatie van het akkoord en de totstandkoming van de jaarlijkse werkprogramma's. Ook zijn er aanscherpingen over de manier waarop de bestuurlijke uitvoering wordt georganiseerd. De aanscherpingen passen in de geest

van het bij de Gemeenschappelijke Regeling behorende statuut. Het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling is tijdrovend. Om toch snel aan de slag te kunnen gaan met de nieuwe werkwijze, wordt het statuut (bevoegdheid algemeen bestuur, korte procedure) aangepast en wordt de Gemeenschappelijke regeling pas nadat er een poos op de nieuwe manier gewerkt is, in 2021 aangepast. Deze periode geeft tevens de mogelijkheid om te bezien of de democratische legitimatie in combinatie met het verder gegroeide vertrouwen in elkaar, voldoet aan de verwachtingen.

2.1 een suggestie uit de Veldhovense reactie op de bouwstenennotitie over glasvezel is slechts marginaal opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

De suggestie om digitale bereikbaarheid specifiek op te nemen in het samenwerkingsakkoord is slechts marginaal gehonoreerd. Het is weliswaar opgenomen in het samenwerkingsakkoord (p.12, versterken basiseconomie, project Metropoolregio Verbonden), maar wordt niet beschreven als volwaardig onderdeel van onze gezamenlijke opgave en ontbreekt in het werkprogramma. Mochten zich in de toekomst nieuwe opgaven aandienen op het terrein van digitale bereikbaarheid, dan past dit bij het subthema "versterken basiseconomie" (hoofdthema economie). De overige suggesties uit de Veldhovense reactie op de bouwstenennotitie zijn, voor zover mogelijk, wel afdoende verwerkt in het concept-samenwerkingsakkoord en concept-werkprogramma.

Financiën

Door de keuze voor een nieuwe focus, waaronder de nieuwe thema's energietransitie en transitie landelijk gebied, is nog niet duidelijk welke consequenties dit gaat hebben op de werkvoorraad en de inzet en capaciteit van medewerkers van de ondersteuningsorganisatie en de afzonderlijke gemeenten. Het gevoel zegt dat minder thema's ook minder inzet rechtvaardigt, echter dat kan en moet pas bepaald worden vanuit de inhoudelijke opgave. Hierdoor kan ook de invloed op de inwonerbijdrage nog niet bepaald worden. Wel wordt nadrukkelijk gepleit om eerst de opgave goed in beeld te hebben en op basis daarvan te bepalen welke kwalitatieve en kwantitatieve inzet daar bij hoort. Vervolgens kan in het najaar 2020 middels een begrotingswijziging op de begroting 2020 (die in april 2019 al gereed moet zijn) een vertaling gemaakt worden naar financiële consequenties. Vooruitlopend daarop worden (3) openstaande vacatures on hold gezet.

Communicatie en samenspraak

Het concept-samenwerkingsakkoord is tot stand gekomen met input vanuit colleges en raden uit de 21 gemeenten in de regio, onder andere met een bijeenkomst in het PSV-stadion in juni 2018 en in het Boshuys in september 2018 en de mogelijkheid om als gemeenteraad te reageren op de bouwstenennotitie. Tevens hebben lokale en subregionale gesprekken plaatsgevonden, waarin raads- en collegeleden met elkaar van gedachten konden wisselen. Vanwege de aard van het akkoord en werkprogramma is niet gekozen voor aparte burgerparticipatie. Communicatie over het samenwerkingsakkoord en werkprogramma vindt plaats via de Metropoolregio Eindhoven.

Uitvoering / planning

Na het verwerken van de zienswijzen van de 21 gemeenten worden het concept-samenwerkingsakkoord en concept-werkprogramma ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven.

Bijlagen

- aanbiedingsbrief concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven
- concept-samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven
- aanbiedingsbrief concept-werkprogramma 2019 Metropoolregio Eindhoven
- concept-werkprogramma 2019 Metropoolregio Eindhoven
- conceptbrief reactie gemeenteraad Veldhoven met zienswijze
- ter info: reactie gemeente Veldhoven op bouwstenennotitie

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

De oordeelsraad adviseert dit agendapunt als **bespreekstuk** te agenderen voor de besluitvormende raadsvergadering op 19 februari 2019.

Diverse fracties pleiten voor het behoud van een onafhankelijk gremium voor de raad in de governancestructuur van de MRE, al dan niet in de vorm van de huidige RaadsTafel21. POHO zegt toe hiertoe ter voorbereiding op de besluitvormende raadsvergadering een tekstueel voorstel te doen in de zienswijze.

De vraag van D66 over de reden van het ontbreken van de statuten bij de stukken, wordt voor de besluitvormende raadsvergadering van 19 februari schriftelijk beantwoord.

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Waarom wordt het statuut niet voorgelegd aan de raad?

De Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven is een regeling die vraagt om unanieme instemming door alle 21 gemeenteraden. Om in de uitvoering van de regeling flexibel te kunnen zijn, zijn zaken die hier op betrekking hebben in 2015 (bij vaststelling van de GR) vastgelegd in een statuut. Het voorgaande betekent dat er in het statuut geen dingen kunnen staan die in strijd zijn met de Gemeenschappelijke Regeling (die is vastgesteld door alle 21 gemeenteraden). Wijziging van het statuut is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Daarom zit het statuut niet bij de stukken en wordt het niet voorgelegd aan uw raad. Uiteraard kan Veldhoven wel als lid van het Algemeen Bestuur controleren of de juridische regeling in het nieuwe statuut overeenkomt met de afspraken die zijn verwoord in het Samenwerkingsakkoord.

Opnemen rol van raadstafel 21 in zienswijze

Het college wil uw raad er wellicht ten overvloede op attenderen dat de raadstafel21 ook voorheen formeel geen onderdeel uitmaakte van de governance van de Metropoolregio. De raden hebben op hun eigen manier middels de Raadstafel21 invulling gegeven aan het verbeteren van de verbinding tussen de raden en de Metropoolregio. De positie van de raadstafel21 wordt in het voorliggende voorstel niet anders dan die voorheen was. Indien uw raad dat desondanks wenst, stelt het college voor de volgende zin op te nemen in de zienswijzebrief (zie bijlage voor gehele brief): *We verzoeken u wel om nu al de raadstafel21 toe te voegen in de governancestructuur van het samenwerkingsakkoord. De raadstafel21 is van toegevoegde waarde op de informatie-uitwisseling en verbinding tussen gemeenteraden en de Metropoolregio Eindhoven. Het is daarom een relevant gremium van de Metropoolregio Eindhoven en dient ook als zodanig te worden vermeld in het samenwerkingsakkoord.*

Tot slot wil uw college u naar aanleiding van de oordeelvormende vergadering nog wijzen op de samenhang in de verschillende gremia waarop wordt geacteerd in de regio. Op pagina 25 van het samenwerkingsakkoord wordt hier aandacht aan besteed. Aanvullend hieraan is het goed om op te merken dat de thema's van de

Metropoolregio geen overlap vertonen met de thema's die spelen in het Stedelijk Gebied.

Metropoolregio: economie (overheidsinbreng in Brainport), mobiliteit, transitie landelijk gebied en energietransitie.

Stedelijk gebied: economie (bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren), wonen, voorzieningen en evenementen en ruimte.

Door met elkaar scherp te blijven op de focus die is afgesproken in de diverse gremia, kunnen we bewaken dat we geen zaken dubbel doen.

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

H.J. de Ruyter
secretaris

M.J.A. Delhez
burgemeester